ОТГОВОРНИ ДНЕС. СИГУРНИ ЗА УТРЕ.

ФИШ III.I.2

ОБЛАГАНЕ С ОКОНЧАТЕЛЕН ДАНЪК НА ДОХОДИ НА МЕСТНИ И ЧУЖДЕСТРАННИ ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА

НОРМАТИВНА УРЕДБА → **Чл. 38, чл. 46, чл. 47, чл. 65, чл. 66, чл. 67 и чл. 68 от ЗДДФЛ**

С окончателен данък се облагат посочените по-долу облагаеми доходи, придобити от местни или чуждестранни физически лица от източник в България и от местни физически лица от източник в чужбина, както следва:

Дивиденти в полза на:
- едноличен търговец;
- местно или чуждестранно физическо лице от източник в България;
- местно физическо лице от източник в чужбина.

(чл. 38, ал. 1 от ЗДДФЛ)

ОКОНЧАТЕЛНИЯТ ДАНЪК ЗА ДОХОДИТЕ ОТ ДИВИДЕНТИ СЕ ОПРЕДЕЛЯ ВЪРХУ БРУТНАТА СУМА, ОПРЕДЕЛЕНА С РЕШЕНИЕТО ЗА РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА ДИВИДЕНТ.
(чл. 38, ал. 2 от ЗДДФЛ)

ВНИМАНИЕ! Окончателният данък за доходите от дивиденти под формата на скрито разпределение на печалба се определя върху брутния размер на сумите, представляващи скрито разпределение на печалбата. **(чл. 38, ал. 3 от ЗДДФЛ)**

Ликвидационни дялове в полза на:
- местно или чуждестранно физическо лице от източник в България;
- местно физическо лице от източник в чужбина.

(чл. 38, ал. 1 от ЗДДФЛ)

ОКОНЧАТЕЛНИЯТ ДАНЪК ЗА ДОХОДИТЕ ОТ ЛИКВИДАЦИОННИ ДЯЛОВЕ СЕ ОПРЕДЕЛЯ ВЪРХУ ПОЛОЖИТЕЛНАТА РАЗЛИКА МЕЖДУ СТОЙНОСТТА НА ЛИКВИДАЦИОННИЯ ДЯЛ И ДОКУМЕНТАЛНО ДОКАЗАНАТА ЦЕНА НА ПРИДОБИВАНЕ НА ДЕЛА В ДРУЖЕСТВОТО/КООПЕРАЦИЯТА.
(чл. 38, ал. 4 от ЗДДФЛ)

ОБЛАГАНЕ С ОКОНЧАТЕЛЕН ДАНЪК НА ДОХОДИ НА МЕСТНИ И ЧУЖДЕСТРАННИ ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА

Доходи от допълнително доброволно осигуряване, от доброволно здравно осигуряване и от застраховки "Живот", придобити на датата на:

1. обратно получаване на внесените суми за застраховки "Живот";

2. обратно получаване на внесените суми за доброволно здравно осигуряване, с изключение на случаите на възстановяване на разходи за здравно обслужване и предоставяне на здравни услуги и стоки на осигуреното лице при настъпване на предвидените в здравноосигурителните договори случаи;

3. получаване на внесените суми за допълнително доброволно осигуряване преди придобиване право на допълнителна пенсия;

4. прехвърляне на суми от индивидуална партида по партида на трето лице;

5. изменение на застрахователния договор, за който е ползвано данъчно облекчение по чл. 19 от ЗДДФЛ, в договор, за който не може да се ползва посоченото данъчно облекчение;

6. усвояване на сумите по застрахователен договор за погасяване на заем, когато застраховка "Живот" се ползва за обезпечение на задължение на физическото лице.

(чл. 38, ал. 8 от ЗДДФЛ)

ОКОНЧАТЕЛНИЯТ ДАНЪК ЗА ДОХОДИТЕ ОТ ДОПЪЛНИТЕЛНО ДОБРОВОЛНО ОСИГУРЯВАНЕ, ОТ ДОБРОВОЛНО ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ И ОТ ЗАСТРАХОВКИ "ЖИВОТ" СЕ ОПРЕДЕЛЯ ВЪРХУ БРУТНАТА СУМА НА ОБЛАГАЕМИТЕ ДОХОДИ.
(чл. 38, ал. 8 от ЗДДФЛ)

Облагаеми доходи от застраховки "Живот", придобити на датата на изменение на застрахователния договор, за който е ползвано данъчно облекчение по реда на отменения ***Закон за облагане доходите на физическите лица*** (ЗОДФЛ), в договор, за който не може да се ползва данъчно облекчение по чл. 19 от ЗДДФЛ. **(§ 48, ал. 1 от ПЗР на ЗДДФЛ)**

ОКОНЧАТЕЛНИЯТ ДАНЪК СЕ ОПРЕДЕЛЯ ВЪРХУ БРУТНАТА СУМА НА ОБЛАГАЕМИТЕ ДОХОДИ
(§ 48, ал. 1 от ПЗР на ЗДДФЛ)

ОБЛАГАНЕ С ОКОНЧАТЕЛЕН ДАНЪК НА ДОХОДИ НА МЕСТНИ И ЧУЖДЕСТРАННИ ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА

ВАЖНО! Не се облагат с окончателен данък доходите по чл. 38, ал. 8 от ЗДДФЛ, съответстващи на частта от вноските/премиите, за които не е ползвано данъчно облекчение по реда на чл. 19 или чл. 24, ал. 2, т. 12 от ЗДДФЛ, както и по реда на отменения ЗОДФЛ **(чл. 38, ал. 9 и § 48, ал. 2 от ЗР на ЗДДФЛ)**.

С окончателен данък се облагат облагаемите **доходи, придобити от замяна на акции и дялове във връзка с преобразуване на дружества по глава деветнадесета, раздел II от *Закона за корпоративното подоходно облагане*** (ЗКПО), както следва:
(чл. 38, ал. 5 от ЗДДФЛ)

Доходи, придобити от местни физически лица при замяната на акции и дялове в местни търговски дружества за акции и дялове в местни търговски дружества или в търговски дружества в чужбина. **(чл. 38, ал. 5, т. 1 от ЗДДФЛ)**

Доходи, придобити от местни физически лица при замяната на акции и дялове в търговски дружества в чужбина за акции и дялове в търговски дружества в чужбина или в местни търговски дружества. **(чл. 38, ал. 5, т. 2 от ЗДДФЛ)**

ОБЛАГАЕМИЯТ ДОХОД СЕ ОПРЕДЕЛЯ КЪМ МОМЕНТА НА ЗАМЯНАТА И Е ПОЛОЖИТЕЛНАТА РАЗЛИКА МЕЖДУ ПАЗАРНАТА ЦЕНА НА ПРИДОБИТИТЕ ПРИ ЗАМЯНАТА АКЦИИ/ДЯЛОВЕ И ЦЕНАТА НА ПРИДОБИВАНЕ ПО ЧЛ. 33, АЛ. 6 ОТ ЗДДФЛ НА АКЦИИТЕ ИЛИ ДЯЛОВЕТЕ В ПРЕОБРАЗУВАЩОТО СЕ ДРУЖЕСТВО.
(чл. 38, ал. 6 от ЗДДФЛ)

ПАЗАРНАТА ЦЕНА ПО ЧЛ. 38, АЛ. 6 ОТ ЗДДФЛ СЕ ПРИЕМА ЗА ЦЕНА НА ПРИДОБИВАНЕ ПО ЧЛ. 33, АЛ. 6 ОТ СЪЩИЯ ЗАКОН ПРИ ПОСЛЕДВАЩА ПРОДАЖБА ИЛИ ЗАМЯНА НА АКЦИИТЕ И ДЯЛОВЕТЕ В ПРИЕМАЩОТО/ НОВОУЧРЕДЕНОТО ДРУЖЕСТВО, КАКТО И ПРИ ПОСЛЕДВАЩО ПРИЛАГАНЕ НА ЧЛ. 38, АЛ. 6 ОТ ЗДДФЛ.
(чл. 38, ал. 7 от ЗДДФЛ)

ОБЛАГАНЕ С ОКОНЧАТЕЛЕН ДАНЪК НА ДОХОДИ НА МЕСТНИ И ЧУЖДЕСТРАННИ ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА

Доходи, придобити от чуждестранни физически лица при замяната на акции и дялове в местни търговски дружества за акции и дялове в местни търговски дружества или в търговски дружества в чужбина. **(чл. 38, ал. 5, т. 3 от ЗДДФЛ)**

С ОКОНЧАТЕЛЕН ДАНЪК СЕ ОБЛАГАТ И СЛЕДНИТЕ ДОХОДИ:

Придобитите от член на кооперация **облагаеми доходи от лихви по заеми към кооперацията. (чл. 38, ал. 11 от ЗДДФЛ)**

Доходи от наем или друго възмездно предоставяне на имущество в режим на етажна собственост с форма на управление общо събрание на собствениците, начислени/изплатени от предприятия и самоосигуряващи се лица. **(чл. 38, ал. 12 от ЗДДФЛ)**

Облагаемите парични и предметни награди от игри, от състезания и конкурси, които не са предоставени от работодател или възложител. (чл. 38, ал. 14 от ЗДДФЛ)

С ОКОНЧАТЕЛЕН ДАНЪК СЕ ОБЛАГА БРУТНАТА СУМА НА ПРИДОБИТИЯ ДОХОД

ОБЛАГАНЕ С ОКОНЧАТЕЛЕН ДАНЪК НА ДОХОДИ НА МЕСТНИ И ЧУЖДЕСТРАННИ ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА

Облагаемите доходи, получени от физически лица, нерегистрирани като земеделски стопани, под формата на държавни помощи, субсидии и друго подпомагане от Европейския фонд за гарантиране на земеделието, от Европейския фонд за развитие на селските райони и от държавния бюджет. (чл. 38, ал. 15 от ЗДДФЛ)

СТАВКАТА НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ ДАНЪК Е:

- за доходите по чл. 38, ал. 1 от ЗДДФЛ (дивиденти и ликвидационни дялове) - **5 на сто**;
- за доходите по чл. 38, ал. 8 от ЗДДФЛ в случаите на получаване на суми след изтичане срока на договора за застраховка "Живот", който е 15 или повече години - **7 на сто**;
- за всички други доходи по чл. 38 от ЗДДФЛ (алинеи 5, 8, 11, 12, 14 и 15) - **10 на сто**.

ПРИМЕР: Физическо лице участва в рекламна игра, организирана от търговска верига, при която е спечелило като награда ваучер за покупки в магазините на търговската верига на стойност 50 евро. В конкретния случай доходът от наградата е облагаем, тъй като не попада в освободените на основание чл. 13, ал. 1, т. 20, 21 и 22 от ЗДДФЛ (виж фиш I.8). По смисъла на чл. 13, ал. 1, т. 21 от ЗДДФЛ не са облагаеми наградите, които се дават във вид на допълнителна игра или предметна печалба с незначителна стойност от развлекателни

ОБЛАГАНЕ С ОКОНЧАТЕЛЕН ДАНЪК НА ДОХОДИ НА МЕСТНИ И ЧУЖДЕСТРАННИ ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА

автомати по смисъла на ***Закона за хазарта*** или съгласно законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, или държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, както и **предметните печалби с незначителна стойност от други игри на случайността**, извън посочените в т. 20. Съгласно § 1, т. 62 от ДР на ЗДДФЛ "предметна печалба с незначителна стойност" за целите на чл. 13, т. 21 е предметна печалба, чиято пазарна цена е **до 51.13 евро /100 лв.**

ДАНЪКЪТ СЕ ВНАСЯ ОТ

Платеца на дохода, когато същият е предприятие или самоосигуряващо се лице по смисъла на КСО, освен в случаите по чл. 38, ал. 5 от ЗДДФЛ. Данъкът по чл. 38, ал. 15 от ЗДДФЛ се внася от администратора на помощта.

Лицето, придобило дохода – за доходите по чл. 38, ал 5, както и когато платецът на дохода не е задължен да удържа и внася данъка. В този случай задължението за внасяне на данъка е на лицето, придобило съответния доход.

СРОКОВЕ ЗА ВНАСЯНЕ НА ДАНЪКА

КОГАТО ДАНЪКЪТ СЕ УДЪРЖА И ВНАСЯ ОТ ПЛАТЕЦА НА ДОХОДА

В срок до края на месеца, следващ тримесечието на начисляването/ изплащането на дохода - за доходи по чл. 38, ал. 12 от ЗДДФЛ.
(чл. 65, ал. 1 от ЗДДФЛ)

В срок до края на месеца, следващ тримесечието, през което е взето решението за разпределяне на дивидент - за доходите по чл. 38, ал. 2 от ЗДДФЛ.
(чл. 65, ал. 2 от ЗДДФЛ)

КОГАТО ДАНЪКЪТ СЕ ОПРЕДЕЛЯ И ВНАСЯ ОТ ЛИЦЕТО, ПРИДОБИЛО ДОХОДА

В срок до края на месеца, следващ тримесечието на придобиване на дохода, когато платецът не е задължен да удържа и внася данъка. Този срок се прилага и за доходите от ликвидационни дялове в случаите на прехвърляне на имущество при преобразуване по реда на чл. 265 от ***Търговския закон*** (ТЗ), за които данъкът се внася от едноличния търговец, придобил дохода. **(чл. 67, ал. 1 от ЗДДФЛ)**

ОБЛАГАНЕ С ОКОНЧАТЕЛЕН ДАНЪК НА ДОХОДИ НА МЕСТНИ И ЧУЖДЕСТРАННИ ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА

В срок до края на месеца, следващ тримесечието, през което е извършено скритото разпределение на печалбата - за доходи по чл. 38, ал. 3 от ЗДДФЛ.
(чл. 65, ал. 3 от ЗДДФЛ)

В срок до края на месеца, следващ тримесечието, през което е начислен ликвидационният дял - за доходи по чл. 38, ал. 4 от ЗДДФЛ, с изключение на случаите на прехвърляне на имущество при преобразуване по реда на чл. 265 от ТЗ.
(чл. 65, ал. 4 от ЗДДФЛ)

В срок до края на месеца, следващ тримесечието, през което доходът е придобит от физическото лице – за доходи по чл. 38, ал. 8, 11, 14 и 15 от ЗДДФЛ.
(чл. 65, ал. 7 и 14 от ЗДДФЛ)

ВНИМАНИЕ!
Застрахователното/осигурителното дружество установява частта на необлагаемите доходи по чл. 38, ал. 9 от ЗДДФЛ въз основа на писмена декларация, предоставена от физическото лице - носител на задължението за данъка. (чл. 65, ал. 8 от ЗДДФЛ)

В срок до края на месеца, следващ тримесечието, през което е извършена последваща продажба или замяна на акциите или дяловете в приемащото/новоучреденото дружество, включително при последващата замяна на акциите или дяловете във връзка с преобразуване на търговски дружества - за доходите по чл. 38, ал. 5 от ЗДДФЛ.
(чл. 67, ал. 3 от ЗДДФЛ)

Когато доходът е придобит от местно физическо лице от източник в чужбина, данъкът се внася в срок до 30 април на годината, следваща годината на придобиването на дохода, и се декларира в годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ.

ОБЛАГАНЕ С ОКОНЧАТЕЛЕН ДАНЪК НА ДОХОДИ НА МЕСТНИ И ЧУЖДЕСТРАННИ ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА

За декларирането на окончателните данъци виж фиш III.I.3

ПРИМЕР: През месец януари 2026 г. физическо лице е сключило договор с пенсионно осигурително дружество за допълнително доброволно осигуряване. Личната месечна вноска на това лице във фонда е в размер на 250 евро. Лицето има доходи само от трудови правоотношения и облагаемият му доход за всеки месец през годината е 1000 евро. В случая лицето ползва всеки месец данъчно облекчение по чл. 19, ал. 2 от ЗДДФЛ, което е в размер на 100 евро. (10% х 1000).

На 5 октомври същата година лицето прехвърля натрупаната по индивидуалната му партида сума по партида на друго лице. Тъй като лицето е ползвало данъчно облекчение върху сумата от 900 евро, това е размерът на дохода, който ще подлежи на облагане с окончателен данък по реда на чл. 38, ал. 8, т. 4 от ЗДДФЛ, а размерът на данъка ще бъде 90 евро.

МЯСТО ЗА ВНАСЯНЕ НА ДАНЪКА

Окончателният данък се внася в държавния бюджет по сметка за приходи на централния бюджет на НАП. (чл. 66, ал. 1 от ЗДДФЛ)

Окончателният данък се внася в държавния бюджет по сметка за приходи на централния бюджет на НАП, включително когато чуждестранно физическо лице е получило доходи чрез пълномощник с постоянен адрес в страната. (чл. 68, ал. 1 и 2 от ЗДДФЛ)

ОБЛАГАНЕ С ОКОНЧАТЕЛЕН ДАНЪК НА ДОХОДИ НА МЕСТНИ И ЧУЖДЕСТРАННИ ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА

Надвнесен данък или недължимо платени суми за данъци за доходи по чл. 38, придобити от чуждестранни физически лица, се възстановяват от ТД на НАП по мястото на регистрация на лицето, задължено да внесе данъка (чл. 66, ал. 2 от ЗДДФЛ)

Надвнесен данък или недължимо платени суми за данъци за доходи по чл. 38, придобити от чуждестранни физически лица, се възстановяват от ТД на НАП по мястото на регистрация на лицето, задължено да внесе данъка (чл. 68, ал. 4 от ЗДДФЛ)

ПРИЛОЖИМИ ОКОНЧАТЕЛНИ ДАНЪЦИ

Лицата, извършващи стопанска дейност като търговци по смисъла на ТЗ, включително едноличните търговци, както и физическите лица в случаите по чл. 29а прилагат разпоредбите за облагане на разходите и за данъците, удържани при източника, на ЗКПО. **(чл. 47, ал. 1 от ЗДДФЛ)**

ЛЕГАЛНИ ДЕФИНИЦИИ

„Дивидент“ е:

а) доход от акции;

б) доход от дялови участия, включително от неперсонифицирани дружества и от други права, третирани като доходи от акции;

в) скрито разпределение на печалбата **(§ 1, т. 5 от ДР на ЗДДФЛ)**.

„Скрито разпределение на печалбата” е съответното понятие по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на ЗКПО.

„Ликвидационен дял“ е:

Разпределението на дял от имуществото на едно лице при прекратяването му в полза на друго лице или при прекратяване на членството на това друго лице.

(§ 1, т. 6 от ДР на ЗДДФЛ)